

na slávu

Cirkve víťaznej na nebi,

v prospech

Cirkve bojujúcej na zemi,

v pomoc

Cirkve trpiacej v očistci.

Predmluva k vydaniu XII.

„V prítomnej knihe nájdeš, milý čitateľu! všetko, čo sa v živote cirkevnom behom cirkevného roku, započínajúceho sa prvou nedelou adventnou, udať môže: nájdeš tu úplné a prostorozumné poučenia o všetkých tajomstvách a pravdách našej sv. viery, výklady všetkých obradov a úkonov sv. Cirkve, všetky slávnosti a sviatky s primeranými modlitbami a rozjímaniami, všetky pobožnosti či spolkové a verejné a či súkromné, životopisy známejších svätých a nábožné pesničky; slovom: nájdeš tu všetko, čo pobožný a horlivý katolík každého stavu a rodu, každého povolania a pohlavia, duchovný tak jako svetský, vo všetkých života svojho okolnostiach, radostných i žalostných k svojmu duchovnému vzdelaniu, potešeniu a zdokonáleniu potrebuje, jež upotrebovaním stať sa môže svätým, Bohu milým a opravdive učeným.“

„Nábožný čitateľu! Nešetril som — tak písal pôvodca tejto znamenitej knihy, dr. Andrej Radlinský, r. 1872, keď ju po štvrtý raz vydával — nešetril som žiadnych nákladov, len abych všetkým možným potrebám nábožensko-cirkevného života tvojho čím najlepšie zodpovedal, totižto: aby prostriedkom tejto knihy pobožnosť, bohabojnosť, nábožnosť a opravdivá kresťanská osveta a vzdelanosť v srdci tvojom pevné korene pustila a sa rozmnožovala, abys tak tým horlivejšie Bohu slúžiť a na spasení duše svojej pracovať mohol.“ —

Tieto slová opakuje pri tomto dvanástom vydaní Spolok sv. Adalberta (Vojtecha), povďačný dedič † Radlinského, a s ním podpísaný strážca duchovného

tohoto pokladu, ktorý i toto vydanie dôkladne prezrel, dľa možnosti opravil i doplnil a nežiada si tiež nič iného, len aby ono poslúžilo k čim najväčšiemu duchovnému prospechu nábožného ľudu slovenského, tak, aby sme všetci, dosiahnuvše svoj cieľ, Boha Otca i Syna i Ducha svätého v spoločenstve Svätých niekdy v nebeskej radosti na veky chváliť, velebiť a sláviť mohli.

V Nádaši pod Bielou horou na deň sv. Martina
r. 1906.

Martin Kollár,

farár nádašský, správca Spolku sv. Vojtecha.

Cirkevný rok.

Stredisko, okolo ktorého sa celý cirkevný rok, jako koleso okolo osy, jako hviezdy a planéty okolo slnca, točí, je **Veľká noc**: z ktorej, jako zo slnca, sa na všetky jeho čiastky a doby rozlievajú paprsky milosti Božích, život cirkevný budiacich a zosilujúcich. Podľa tejto sa menovite čas všetkých pohyblivých čili prekladných sviatkov spravuje, totižto; od času jej slávenia závisí aj ich ustanovenie; naproti tomu ale nepohyblivé sviatky sú, ktoré vždycky bez ohľadu, či Veľká noc je skôr lebo neskôr, padajú na jedni a tie isté dni mesiaca. Z tamých hlavnejšie sa nachádzajú v Tabuľke A, tieto ale v Sozname B.

Trebárs Veľká noc nenie na jeden a ten istý deň mesiaca alebo nedelu uviazaná, sú predsa stále a nepochybné zákony, dľa ktorých sa jej doba ustanovuje, a priam táto meniteľnosť jej doby je zaujímavá rozmanitosť, ktorá len zdobí Cirkev v jej ustanoviznách. Ved už v starom zákone u židov Veľká noc, ktorá našu predobrazovala, a v ktorej zabitý bol nevinný Baránok pre hriechy a spasenie sveta, sa vždycky v jeden a ten istý čas nevybavovala, lež dľa toho, jako kedy prvý splň mesiaca po jarnej rovnoci pripadol. Prví kresťania, zvlášte ktorí sa zo židovstva na vieru Kristovu obrátili, za prvých 300 rokov po narodení Kr. P. Veľkú noc slávil v tie isté dni, na ktoré Veľká noc židovská (to jest: pamiatka vysvobodenia z Egypta) pripadala. Lež druhá

stránka rodených alebo z pohanstva obrátených túto slavnosť spolu so židmi sláviť nechcela, a tak ju obyčajne na neskoršie dni prekladali. Aby sa tedy v tomto ohľade rovnosť medzi kresťanmi uviedla: **Konštantín Veľký**, cisár, roku 325 dal svať všeobecné cirkevné shromaždenie do mesta Nicey, na ktorom sa nasledujúci poriadok strany doby slávenia Veľkej noci ustanovil, ktorýchto sa až podnes zachováva. A síce: 1. aby sa Veľká noc nikdy neslávila v čas židovskej Veľkej noci, ktorá pripadá na prvý splň mesiaca po jarnej rovnoci. **Rovnocou** sa menujú tie dva dni v roku, keď noc a deň rovnako dlho trvajú, čo sa stáva okolo dňa 21. marca a 21. septembra; 2. aby sa kresťanská Veľká noc vždy slávila v tú nedelu, ktorá na splň mesiaca po jarnej rovnoci nasleduje. A tieto dva zákony zachováva Cirkev až podnes v určovaní doby veľkonočnej.

K vyhľadaniu doby slávenia Veľkej noci potrebné sú nasledujúce predbežné známosti:

Rok obyčajný, slnečný, má 12 mesiacov, t. j. 52 týždňov a 1 deň; dní ale 365 a temer 6 hodín; týchto štyrikrát 6 hodín čini za 4 roky jeden deň: odtiaľ rok priestupný z 366 dní záležajúci*). Avšak tých 6 hodín nenie úplných; k ich doplneniu požaduje sa ešte

*) Každý rok priestupný sa dá dokonale podeliť skrze 4, rok ale obyčajný nie.

nekoľko minút. Pri zanedbávaní týchto pokračovalo sa tak, jakoby rok vyše 365 dní obsahoval celých šesť hodín, i stalo sa: že minúty, ktoré sa nad mieru ku každému roku nepatrične pridávaly, behom času tak zrástly, že všetky do hromady činily 10 dní, ktoré to spôsobily, že jarná rovnonoc svoje sídlo premenila. **Rehor XIII.**, pápež, chcúťc odpomôcť tomuto neriadu, nielen že jarnú rovnonoc na svoje predošlé miesto postavil, z ktorého sa od časov niceanského cirk. snemu asi desať dňami do roku opravenia kalendára 1582 na predok bola pomkla, a ktorá od tohože snemu na deň 21. marca bola určená, a veľkonočný splň mesiaca na svoje miesto zpät zaviedol, lež vynašiel tiež spôsob, aby sa napozatým i jarná rovnonoc, i veľkonočný splň mesiaca zo svojich miest viac nepohly. Aby sa ale jarná rovnonoc ku dňu 21. marca navrátila, nariadil tých 10 dní v mesiaci oktobri spomenutého roku 1582 von vyhodit, tak aby po 4. oktobri hneď 15. oktober nasledoval. A takto chyba, ktorá sa v predošlosti pres stolaťia bola vkľzla, v okamžení bola napravená. Aby sa ale chyba táto na budúce viac neopakovala, aby sa totižto jarná rovnonoc od 21. marca neodchýlila, nariadil tenže pápež, aby sa priestupný rok každého štvrtého roku jako dosavád zachovával, vyjmúc storoky, ktoré predtým tiež priestupnými bývali, oby totižto len každý štvrtý storok bol priestupný, menovite: aby rok 1700, 1800 a 1900 neboly priestupnými, ale rok 2000 a po tomto tiež len každý štvrtý storok aby bol priestupným.

Ponevác Veľká noc dľa predvedených zákonov má sa vždy len po splne mesiaca — ktorý na jarnú rovnonoc alebo po nej pri-

padá — sláviť v nasledujúcu nedelu, a ponevác tenže splň mesiaca každého roku na ten istý deň sa nestáva: k vyhľadaniu a ustanoveniu veľkonočnej nedele potrebné je vykutať deň onoho splňu a nedelu za ním nasledujúcu. Tajomstvo toto odomkne kľúčom mesačným (epaktou).

I. Kľúč mesačný, čili epaktanie nie iné, jako počet tých dní, ktorými obyčajný rok slnečný, z 365 dní pozostávajúci, prevyšuje obyčajný rok mesačný, záležajúci z 354 dní. To jest: tamten prevyšuje tento 11 dňami, a týchto 11 dní je ten kľúč mesačný, jehož pomocou sa vypočtovať môžu tie dni, na ktoré nov mesiaca a za týmto o 14 dní jeho splň pripadá. Rok totižto slnečný záleží z mesiacov 31 a 30 denných, odtud ten počet 365 dní; mesačný ale rok záleží z mesiacov, po 29 dní a 12 hodín počítajúcich, odtud aj ten menší počet 354 jeho ročitých dní a ten rozdiel 11 dní, ktorými rok slnečný prevyšuje mesačný. Dľa čoho, ponevác slnečné meciace sú dlhšie jako mesačné, tamtie po úbehu mesačného roku zostávajú za týmto pozadu. Sam ale ten počet, ktorý pod menom kľúča mesačného, alebo tek rečenej epakty v rozlohe všetkých kalendárov vyložený stojí, znamená počet dní, ktoré museli by sme vynechať, keby sme chceli, aby Nový rok pripadol na ten deň, na ktorý pripadol posledný nov mesiaca roku predošlého. Ku pr. keď je mesačný kľúč poznačený počtom XXX (30), museli by sme tým cieľom vynechať 30 dní, t. j. posledný nov mesiaca roku predošlého bol 2. decembra a nový rok je o 30 dní neskôr Z tohoto pochopu mesačného kľúča už prirodzene nasledujú tieto poriadky: že jak nový mesiac práve na deň nového roku pripadne, v takom

roku mesačný kľúč alebo epakta bud = 0 alebo *. V budúcom ale roku, z tej hore vyloženej príčiny, že je rok mesačný o 11 dní kratší, jako rok slnečný, už ostatný nový mesiac o 11 dní skorej, t. j. dňa 21. decembra pripadne, a tak epakty budú = 11. Z tej príčiny epakty, počnúc od = 0 (t. j. roku, v ktorom nový mesiac práve na nový rok pripadá) každý rok o 21 dní prirastajú, takto:

prvý rok mesačný kľúč	=	0
druhý " " "	=	11
tretí " " "	=	22
štvrtý " " "	=	33

alebo 3, to jest: z počtu rastúcich epakt, jaknáhle sa vyše 30 pozdvihnú, musí sa 30 odhodit a zostávajúci počet bude opravdivý kľúč mesačný, jako tuná v 4. roku = 3. Dľa tohoto tedy môžeš kľúč mesačný roku budúceho uhádnuť, jestli priložíš k tohoročnému kľúču (epakte) 11. Tohoročný (1901) kľúč je X (10); doložíš k tomu 11: dostaneš 21 čo kľúč mesačný na rok 1902; keď ale zase k počtu 21 doložíš 11, dostaneš 32 a odhodiac z toho 30, zbude 2, jako kľúč mesačný pre rok 1903. Medzitým kebys týmto spôsobom kľúč mesačný pre ktorýkoľvek rok tohoto alebo ktoréhokoľvek budúceho stoeletia kľadať chceš, to by bola papračka bez konca kraja; preto sa ti tu podá spôsob: jako pre ktorýkoľvek rok v ktoromkoľvek stoeletí kľúč mesačný vynajst môžeš. K tomuto ti pomôže zlatý počet.

II. Zlatý počet, je kolobeh (cyclus) 19 slnečných rokov, 365 a $\frac{1}{4}$ dní do rokov rátajúc, za ktorý 19ročný čas nový mesiac 235krát sa ukáže, tak že potom všetky mesačné štvrte na tie isté dni v mesiaci pripadajú. Tento poriadok novu mesiaca, po 19 rokov

sa navracajúceho, už roku 432 pred narodením Krista P. grécky mudrc Meton spozoroval a pre veľkú jeho pamätnosť meno zlatého počtu mu priložil. Podľa mienky druhých ale tento počet sa zlatým menuje preto, že v stredoveku, kde sa kalendáre písavaly, tento počet mnisi zlatou tintou písali. Podľa počtu Dyviša Malého, opáta, jeden podobný mesačný kolobeh jedným rokom pred narodením Kr. P. sa počínal. Spôsob teda zlatý počet na ktorýkoľvek, či obyčajný či priestupný rok vynajst, je tento: dolož k počtu roku 1, a potom ho podel skrže 19; quocient (počet, čo z podelenia na pravej ruke vychodí) ukáže: koľkokrát sa už od Kr. P. mesačný kolobeh odbavil; zostatok ale tohoto podelenia je zlatý počet roku v otázke postaveného.

III. Pomocou tohoto zlatého počtu vynajdeš hned aj kľúč mesačný (epaktu), a síce takto, keď pre nektory rok kľúč mesačný chceš ustanovit, vezmi jeho zlatý počet, rozmnož ho skrže 11, z výsledku odtiahni číslo 12 a čo obdržíš, podel skrže 30: zostatok podelenia tohoto bude hľadaný kľúč mesačný.

Abys ale i tomuto zdľhavému počtovaniu vyhnul a jedným razom, jedným okamihnutím i zlatý počet i tomuto zodpovedajúci kľúč mesačný (epaktu) pre celý rad rokov v otázke postavených vynášiel, podáva sa ti tu nesledujúca tabuľka zlatých počtov a mesačných kľúčov:

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
XXIX.	X.	XXI.	II.	XIII.	XXIV.	V.
8.	9.	10.	11.	12.	13.	
XVI.	XXVII.	VIII.	XIX.	O.	XI.	
14.	15.	16.	17.	18.	19.	
XXII.	III.	XIV.	XXV.	VI.	XVII.	

Horné počty s arabskými číslicami znamenajú zlaté počty, — dolné ale značia mesačné klúče. Tamtie, jako patrno, bežia poriadkom 19 slnečných rokov, tieto ale rastú pridávaním po 11 a odťahovaním počtu 30.

IV. Keď už máš takto vyhľadany zlatý počet a mesačný klúč, pomocou tohoto posledného obdržíš hneď aj **nov a splň** mesiaca predveľkonočný. A síce k mesačnému klúču (k epakte), pridáš to, čo chybuje k počtu 30, a dostaneš prvý nov v januári, k tomuto tiež pridáš 30 a budeš mať nov vo februári, k tomuto podobne dodáš toľko a obdržíš nov v marci. Jestli ale tento posledný nov padne pred 7. marcom, tedy ešte i k tomuto pridáš 30, a obdržíš nov v apríli. Januárové, marcové novy v priestupnom tak jako v obyčajnom roku padajú vždy na rovnaké dni, a aprílové tiež temer na ten samý deň. Ku pr. 6. jan., 5. febr. 6. marca a 6. apr. Keď je ale klúč mesačný 0, vtedy v januári a marci sú dva novy: 1. a 31-ho, vo februári ale nenie žiadného novu. Ku pr. mesačný klúč r. 1901 bol X (10), k torému keď pridáš 20, budeš mať nov dňa 20. januára, keď ale budeš ďalej po 30 pridávať a tieto prídavky rozhodíš na ďalšie mesiace, obdržíš novy mesačné dňa 19. febr., 20. marca a 19. apríla. To ale vedieť musíš, že každý mesiac roku mesačného nemá úplných 30 dní, lež chybuje do každého pol dňa. Lebo keby každý takový mesiac obnášal celých 30 dní, vtedy rok mesačný by počítal 360 a nie, jako hore vyššie rečeno, 354 dni (lebo $30 \times 12 = 360$), a vtedy by rok slnečný prevyšoval mesačný nie 11, ale len 5 dňami.

Z tejto príčiny, keď od novu do novu rátało sa 30, od novu do splňu rátało sa len 14 dní.

Tedy keď už znáš deň novu, budeš znáť aj *deň splňu*, keď k tamtomu pridáš 14 dní. Ku pr. nov mesiaca je 12. marca, tedy dodajúc k tomu 14, bude splň mesiaca veľkonočný 26. marca.

Dľa obehu mesiaca okolo zeme a horudaneho zákona cirkevného je prísne vyrátané, že Veľká noc nemôže pripadnúť *skorej nežli 22. marca a neskoršej nežli 25. apríla*. Prvé stáva sa vtedy, keď *posledný nov mesiaca pred jarnou rovnou* je 7. marca, *jarná rovnou* 20. marca a *sobota* 21. marca. Pridaj 14 k 7, vyjde ti 21. deň marca jakožto deň splňu, a ponevác je to prvý splň mesiaca po jarnej rovnouci, teda v nasledujúcu nedeľu, t. j. 22. marca musí sa sláviť Veľká noc. Druhé ale nastupuje vtedy, keď *posledný nov mesiaca pred jarnou rovnou* je 2. marca a 21. deň marca nenie za rovnoucou a padá na nedeľu. Pridaj 14 k 7, vyjde 21. deň marca jakožto deň splňu mesiaca. Podľa tohoto splňu, ponevác nepadá za rovnoucou, Veľká noc nemôže sa sláviť, lež musí sa dočkať nový splň. Rátaj a musí ti vyjsť deň 25. apríla jakožto deň veľkonočný. Pridaj 30 dní k 7. dňu marca, vyjde ti 6. deň apríla jakožto deň novu, a keď pridáš k tomuto 14, vyjde ti 20. deň apríla jakožto deň splňu. Deň tento padne na útorok, teda v nasledujúcu nedeľu, ktorá musí byť veľkonočná, bude 25. apríla.

Počnúc od 22. mar. do 25. apríla Veľká noc môže pripadnúť na ktorýkoľvek deň, t. j. môže vziať na seba 35 tvárností (lebo od 22. marca do 25. apríla je 35 dní), čo si ľahko zachováme v pamäti týmito veršíkami: Nedočiahne Benedika (21. marca) A za Markom sa nenajde (25 apríla) V žiadnom roku noc veľká.

V. Bár už týmto spôsobom máš vyhladaný počet splňu mesiaca veľkonočného, neznáš ešte predsa: na ktorý deň tohoto mesiaca sama veľkonočná nedeľa jako prvá nedeľa po splne veľkonočnom pripadá. Tohoto sa dozvieš pomocou litery, ktorú má deň splňu veľkonočného v kalendári priloženú, a litery nedelnej roku v otázke postaveného. To jest: musíš sa dozvedieť: na jaký deň v týždni padne splň veľkonočný: či na nedeľu, či na pondelok, či na utorok, či na stredu atď., či na sobotu, a od tohoto dňa musíš rátať dni až do nedele a počet týchto pridať ku dňu splňu veľkonočného. Ku pr. veľkonočný splň je dňa 10. apr. a tento deň je streda: teda od stredy rátať do nedele máš 4 dni; tieto potom pridaš ku dňu 10. apr. a máš Veľkú noc dňa 14. apríla.

VI. Toto je ľahko povedať — reknéš — ale jako uhádnuť: na ktorý deň v týždni padne vyhladaný počet splňu veľkonočného? či na nedeľu, či na pondelok, či na utorok atď.? — Aj toto ľahko uhádneš pomocou litery dňa splňu, ktorú najdeš nasledujúcim spôsobom: Týždeň má 7 dní, a každý z nich v kalendári má literu k sebe priloženú po poriadku, a síce: a. b. c. d. e. f. g. počnúc od nového roku literou a, tak že po literi g zase nasleduje a atď. Všetky tieto litery, alebo lepšie reknúc dni, od nového roku až do dňa splňu veľkonočného vjedno spočítaj, skrze 7 podel a čo z tohoto podielku zostane, bude označovať: koľká je to litera v rade povyššie uvedených 7 litier. Ku pr. keď veľkonočný splň mesiaca je 10. apríla, spočítaj dovedna dni od nového roku až do 10. apríla (31 jan. + 28 februára + 31 mar. + 10 apríla = 100), a súčet tento podel skrze 7, t. j. skrze

počet týždenných dní. Zostatok 2 ukáže ti: že je to 2-á litera B v rade litier a. b. c. d. e. f. g.

K obľahčeniu tohoto súčtovania odhoď celý rad tých litier, ktoré počnúc od novoročnej litery a sa tiahnu mesiacom januárom, februárom (vo februári, či je to rok obyčajný a či priestupný, rátať len 28 dní) a marcom až do poslednej litery g, bezprostredne jarnú rovnonoc predchádzajúcej, ktorážto litera G padá na deň 18. marca; to jest: odhoď 77 dní, ktoré bez toho skrze 7 podelené, žiadneho zostatku nenechávajú a len od 19. marca až do dňa splňu veľkonočného dni spočítaj. Ku pr. v preduvedenom príklade veľkonočný splň mesiaca je 10. apríla. Včul čítaj od 19. marca počnúc až do 10-ho apríla a spočítaš 23 litier alebo dní; tieto potom podelíš skrze 7 a zostanú ti 2, jako povyššie. Keď nič nezostane, to znamená literu G. Abys ale dlhším počtovaním literu dňa splňu veľkonočného hľadať nemusel, máš tu tabuľku, v ktorej pri každom možnom dni splňu (od 21. marca do 20. apríla) bez všetkého počtovania najdeš patričnú literu.

Tabuľka dní splňu veľkonočného s priloženými literami:

M a r e c.	A p r í l.
C 21	G 1
D 22	A 2
E 23	B 3
F 24	C 4
G 25	D 5
A 26	E 6
B 27	F 7
C 28	G 8
D 29	A 9
E 30	B 10
F 31	C 11

Apríl.	A 16
D 12	B 17
E 13	C 18
F 14	D 19
G 15	E 20

VII. Bár si aj už literu veľkonočného splňu vynášiel, nevieš ešte predsa, **jaký deň** ona označuje: či nedeľu, či pondelok, či utorok, abys z toho potom zvedieť mohol: koľko dní je ešte do nedele veľkonečnej atď Z tejto ťažkosti ti **litera nedeľná** vypomôže. Táto povstáva v kalendároch nasledujúcim spôsobom: Poznač prvých 7 dní v ktoromkoľvek roku literami abecedy, tak aby od 1 januára, literu A majúceho, nasledujúce dni litery jako poriadkom za A idú, dostaly, to jest:

1. jan.	2. jan.	3. jan.	4. jan.
A	B	C	D
5. jan.	6. jan.	7. jan.	
F	E	G	

Tá litera, ktorá na prvú nedeľu po novom roku pripadá, bude nedeľná litera roku v otázke postaveného. Litera nedeľná spolu aj to ukazuje: koľko dní medzi novým rokom a prvou nedeľou tohože roku sa nachodí. Prv, než sa ti tu prednesie spôsob vyľadať literu nedeľnú pre rok nektorý, potrebné je ti znáť: čo je kolobeh slnečný (cyclus solaris)?

Slnečný kolobeh je čas, 28 rokov v sebe obsahujúci, po ktorých ubehnúť nedele a všetky dni v každom týždni roku pripadajú na tie isté dni mesiaca. Každý rok obyčajný tým istým dňom dokonáva, ktorým sa v týždni počína. Keby teda žiadnych priestupných rokov nebolo, už by sa tento poriadok musel po každých 7 rokoch opakovať, lebo by nový rok (a s ňím všetkých 365 dní v roku) za týchto 7 rokov po všetkých dňoch v týždni, počnúc

od stredy až do utorku, musel pochodiť. Ale priestupný rok narušuje tento poriadok preto, že sa takýto rok o jeden deň pozdejšie dokonáva, nežli sa počína, lebo vo febr. jeden deň sa vkladá. Musí teda i koniec roku priestupného najprv po všetkých dňoch v týždni pochodiť, tak sa ten istý poriadok dní pre celý rok vráti, čo sa teda každých 28 rokov stáva; lebo 7 rokov priestupných musí pochodiť svojim koncom po všetkých dňoch v týždni; že ale len každý 4 tý rok je rok priestupný, teda $4 \times 7 = 28$ rokov tento slnečný kolobeh potrebuje.

Ku pr. keď dodáme k r. 1860 + 28 = 1888 tedy počnúc od r. tohoto 1888 až do r. 1916 (lebo 1888 + 28 = 1916) všetky dni v každom týždni roku budú pripadať na tie isté dni, na ktoré pripadajú od r. 1860 až do roku 1888. — Odtiaľto ale žiadnym spôsobom nanasleduje to, žeby i sviatky prekladné, ku pr. Veľká noc, Božie Telo a druhé, na ten istý deň v mesiaci pripadať musely (ačkoľvek na ten istý deň v týždni každoročne pripadajú: Veľká noc v nedeľu, Božie Telo vo štvrtok), preto ešte táto rovnosť nepôsobí rovnosť celého kelendára; táto závisí od zákonov, dľa ktorých sa musí Veľká noc vždy sláviť v tú nedeľu, ktorá na prvý splň mesiaca po jarnej rovnoci nasleduje.

Po predposlaných týchto známostach už ľahko vyhľadáš literu nedeľnú roku v otázke postaveného. A síce ponevác každý rok má svoju nedeľnú literu, a každý štvrtý, to jest priestupný krom toho má ešte i druhú: tedy do roku v otázke postaveného upotrebovalo sa už toľko litier, koľko rokov od narod. Kr. P. prešlo, a ponevác každý štvrtý rok, tak rečený priestupný, má dve litery,

tedy sa ich ešte krom toho o jednu štvrtú časť viac upotrebovalo. Súčet týchto litier rokov obyčajných a priestupných podel potom počtom týždňových dní, a zostatok tohoto podelenia ztiahni od 7, jestli rok, ktorého voľkonočnú nedeľu hľadáš, je zo stolačia 1700—1800; od 8, jestli z minulého (1800); od 9, jestli z terajšieho a budúceho stolačia (1900 a 2000). Toto odňahovanie onoho zostatku od 7, 8 alebo 9 stáva sa preto: lebo roky 1700, 1800, a 1900 nie sú priestupné pre príčinu pavyše oznámenú, ktoré ináč jakožto skrze 4 delitelné, maly by byť priestupný; rok 2000 ale je už priestupné: a preto aj k počtu 9 (z 1900 stolačia) sa jednotka nepridáva. **Pravidlá** vyhľadávania nedeľnej litery nahrátko znejú takto:

1. Podel rok v otázke postavený skrze 4;
2. ku podielku (quocientu) tohoto podelenia pričítaj zase ten v otázke postavený rok;
3. tento súčet podel skrze 7;
4. zostatok toho podelenia ztiahni od 7, jestli rok hľadaný je v stolačí 1700, — od 8, jestli v minulom 1800, — od 9, jestli v terajšom a budúcom (1900 alebo 2000) stolačí; rozdiel týchto počtov bude počet litery nedeľnej dľa poriadku abecedného.

Litera nedeľná, týmto spôsobom vyhľadaná, v roku priestupnom platí len od dňa priestupu (25. febr.) do konca decembra, z počiatku ale roku až do dňa priestupu píše sa litera nasledujúca.

Prečo rok *priestupný* má dve litery nedeľné? Keď prvých sedem dní roku prvými 7 literami abecedy **A, B, C, D, E, F** a **G** poznačíš. tá litera, ktorá, na prvú nedeľu po novom roku pripadne; volá sa literou nedeľnou, v obyčajnom roku, keď budeš i ďalej značiť tými literami v tom istom poriadku každých sedem dní, tá istá litera, ktorá pripadla na prvú nedeľu pripadne navšetky. Ale v priestupnom roku vo febr. poskočí o jednu literu ku predu, ponač deň priestupu (24. febr.) pri tomto značení sa vynecháva. Ku pr. deň 24 febr. takého priestupného roku, v ktorom nedeľa má literu **C**, pondelok **D**, utorok **E**, streda **F**, štvrtok **G**, piatok **A**, sobota **B**, padne na štvrtok. Keby i deň priestupu sa značil, teda ten štvrtok dostal by literu **G**, ale ten sa neznačí a preto litera **G** padne na piatok, **A** na sobotu a litera **B** na nedeľu.

K snadnejšiemu vyhľadaniu litery nedeľnej posluži ti tu nasledujúca tabuľka.

A	f e d	c	e	c b A	g
g	b	A g f	d	f	f
e d c	b	d	b A g	f	d c b
	A	c		e	

Tabuľky tieto upotrebuju sa takto: K roku 1900 priloži sa len dolná litera **g**, horná ale **A** sa vynechá, lebo rok tento nie je priestupný, lež obyčajný a litera horná **A** bola litera nedeľná predchádzajúceho roku 1899. Roku 1901 bola litera nedeľná **f**,

r. 1902 **e**, r. 1903 **d**, v r. 1904 priestupnom dve litery **c b** a to tak ide poriadkom rokov, až pokiaľ neprideš na rok, ktorého Veľkú noc hľadáš: a keď tabuľku prebehneš, navrátiš sa zase na jej počiatok; bo príčinok tej tabuľky, do ktorého padne rok

predsavzatý, jak len nenie menší, jako r. 1900, dá nedeľnú literu roku predsavzatého: ktorážto, je-li len jedna, bude rok obyčajný; sú-li ale dve, bude rok priestupný; a vtedy horná litera znamená dni nedeľné po novom roku až do sviatku sv. Mateja apoštola (25. feb.), dolná ale dni nedeľné od sviatku sv. Mateja až do konca roku. Tabuľka táto platí len pre roky od 1900 do r. 2100. Pre nasledujúce, ako aj pre predchádzajúce stoletia platia iné tabuľky.

VIII. Keď si už na predvedený spôsob vyhladal literu dňa splňu veľkonočného a literu nedeľnú roku v otázke postaveného, ľahko už uhádneš: na ktorý deň mesiaca sama veľkonočná nedeľa, jako prvá nedeľa po splne veľkonočnom, pripadá. Čítaj od litery splňu poriadkom litier až ku litere nedeľnej roku, a tieto dni pridaj ku dňu splňu veľkonočného: dostaneš deň veľkonočný.

Ku pr. keď splň veľkonočný je 10. apríla, a ten deň má literu b, nedeľa ale literu E, čítaj od litery splňu b až po nedeľnú literu E, a počet dní, ktorý je 3 (lebo $c + d + E = 3$), pridaj k 10 aprílu, dostaneš deň 13. apríla jakožto deň veľkonočný.

Pri tomto dodávaní litier, až po literu nedeľnú počtujeme do kola, t. j. keď prideme až na G, a za ten čas by sme neboli dostihli nedeľnú literu roku v otázke postaveného, musíme zase počať od A, pokud na ňu neprideme. Že ale len 7 litier nedeľných je: ľahko ti to do očí padne, že aj takýmto počtovaním do kola nikdy nemôžeš viac litier pridať jako 6; lebo tá siedma litera bude litera nedeľná, ktorú hľadáš. Ku pr. litera dňa splňu veľkonočného je b, litera nedeľná A; počtuješ tu do kola, keď od b do A pridávaš: $c + d + e + f + g + A = 6$ dní.

Nekedy sa stáva, že sa litera, ku dňu splňu veľkonočného priložená, s literou nedeľnou roku v otázke postaveného srovnáva, a to je istým znakom: že prvý splň mesiaca po jarnej rovnoci pripáda na nedeľu. V tomto páde (dľa zákona) sa Veľká noc vždy o 7 dní neskôr, t. j. na budúcu nedeľu sláviť musí.

Podľa tohoto obšírneho poučenia a návodu môžeš už ktoréhokolvek roku veľkonočnú nedeľu veľmi ľahko a rýchlo najst. Vezmime za príklad rok 1901.

Zlatý počet je = 2 (dľa čísla II.)

Kľúč mesačný je = X (dľa čísla III.)

Nov mesiaca predveľkonočný = 20. marca (dľa čísla IV.)

Splň mesiaca veľkonočný = 4. apríla (dľa čísla IV. a V.)

Litera k tomuto splňu priložená = C (dľa čísla VI.)

Litera nedeľná = F (dľa čísla VII.)

Veľkonočná nedeľa = 7. apríla (dľa čísla VIII.)

Na jak pevných základoch stoja tieto počty, presvedčíš sa z nasledujúceho spôsobu, deň Veľkej noci pre ktorýkoľvek rok ustanoviť:

1. Rok, v ktorom kedy bude Veľká noc, podel najprv s 19; zostatok tohoto podelenia poznač literou = a.

2. Podel ten istý rok skrze 4; zostatok tohoto podelenia poznač literou = b.

3. Podel ešte rok ten skrze 7; zostatok tohoto podelenia poznač literou = c.

4. Číslo, ktoré je poznačené literou a, rozmnož (multiplikuj) s 19, a k tomu, čo vyjde, pridaj 24; súčtu to dohromady, a sumu podel skrze

30. a zostatok tohoto podelenia
poznač literou = d

$$\frac{(19a + 24)}{30} = d.$$

5. Naposledy rozmož (multiplikuj)
číslo $b \times s$ 2, $c \times so$ 4 a $d \times so$ 6;
sumy z týchto multiplikácií spočítaj
dohromady, a k tejto sume ešte prilož
5, a túto sumu podel' potom skrze
7 a zostatok podelenia tohoto poznač
literou = e

$$\frac{(2b + 4c + 6d + 5)}{7} = e$$

6. Včul' daj dohromady $d + e + 22$,
a jestli suma, ktorá vyjde, prevy-
šuje počet 31, t. j. dní mesiaca marca,
ziahni 31 z tej sumy a počet, ktorý
z toho dostaneš, povie ti, že toľkého
apríla bude Veľká noc roku v otázke
postaveného. Jestli ale neprevyšuje
číslo 31, vtedy netreba nič odťahovať,
a budeš vedieť, že toľkého marca bude
Veľká noc.

Vysvetlí sa ti to príkladom
roku, ku pr. 1901.

Dľa; 1. 19|1901|100

19

a = 1

„ 2. 4|1901|475

16

—30

28

—21

20

b = 1

„ 3. 7|1901|271

14

50

49

11

7

c = 4

„ 4. $(a = 1 \times 19 = 19 + 24 = 43$

30|43|1

30

d = 31

Dľa: 5. $b = 1 \times 2 = 2$

$c = 4 \times 4 = 16$

$d = 13 \times 6 = 78$

$96 + 5 = 101$

7|101|14

7

31

28

e = 3

„ 6. d = 13

e = 3

22

38

31 dní marca

7. apríl.

Tak teda roku 1901. dľa počto-
vania tohoto bola Veľká noc. 7. apr.
Vezmi krorykoľvek rok a uvidíš,
jestli v počtoch nechýbíš, uhád-
neš a vypočítuješ Veľkú noc kaž-
dého roku. — Dľa tohoto spôsobu
vynajdeš i Veľkú noc tiež pre vý-
chodnú Cirkev, keď položíš na
miesto 24 = 15 pod č. 4., a na
miesto 5. = 6 pod č. 4.

Naposledy, keď si sa už, drahý
čitateľu, pri hľadaní veľkonečnej
nedele roku predsavzatého toľkými
počtami len priam preto ponauču-
val, abys tomuto tajomstvu poro-
zumel: podáva sa ti tu tabuľka,
podľa ktorej hneď v okamžení
uhádneš: kedy, ktorého dňa a
mesiaca bude Veľká noc, deviatnik,
popolec, Nanebevstúpenie, Turíce,
Božieho Tela, koľko posvätduš-
ných nediel, kedy 1. neď. adventná
ktoréhokoľvek roku, v ktorom-
koľvek století, keď znáš nedeľnú
literu a mesačný kľúč roku v
otázke postaveného. — Litera
nedeľná a v tom istom priečinku
i kľúč mesačný (epakta) sa na-
chádzajúci, ukáže ti všetky pred-
vedené sviatky, v rovnjej čiare
s nim bežiace v nasledujúcej
tabuľke.

Tabulka velkonoční nová opravená.

Tabuľka veľkonočná

Litery nedel'né	Kolobeh mesačných kl'účov (epakt)	Deviatnik	Škaredá streda
D	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. *. 29. 28. 27. 26. XXV. 25. 24.	18. Jan. 25. Jan. 1. Feb. 8. Feb. 15. Feb.	4. Feb 11. Feb 18. Feb 25. Feb. 4. Mar.
E	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. *. 29. 28. 27. 26. XXV. 25. 24.	19. Jan. 26. Jan. 2. Feb. 9. Feb. 16. Feb.	5. Feb. 12. Feb. 19. Feb. 26. Feb. 5. Mar.
F	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. *. 29. 28. 27. 26. XXV. 25. 24.	20. Jan. 27. Jan. 3. Feb. 10. Feb. 17. Feb.	6. Feb. 13. Feb 20. Feb. 27. Feb. 6. Mar.
G	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. *. 29. 28. 27. 26. XXV. 25. 24.	21. Jan. 28. Jan. 4. Feb. 11. Feb. 18. Feb.	7. Feb. 14. Feb. 21. Feb. 28. Feb. 7. Mar
A	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. *. 29. 28. 27. 26. XXV. 25. 24.	22. Jan. 29. Jan. 5. Feb. 12. Feb. 19. Feb.	8. Feb. 15. Feb 22. Feb. 1. Mar 8. Mar.
B	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. *. 29. 28, 27. 26. XXV. 25. 24.	23. Jan. 30. Jan. 6. Feb. 13. Feb. 20. Feb.	9. Feb. 16. Feb. 23. Feb. 2. Mar. 9. Mar
C	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. *. 29. 28. 27. 26. XXV. 25. 24.	24. Jan. 31. Jan. 7. Feb. 14. Feb. 21. Feb.	10. Feb 17. Feb. 24. Feb. 3. Mar 10. Mar.

nová opravená.

Vel'ká noc	Nanebevstúpenie	Turice	Božie Telo	Počet nediel' po Sv. Duchu	Nedel'a adventná
22. Mar.	30. Apr.	10. Máj	21. Máj	28	29. Nov.
29. Mar.	7. Máj	17. Máj	28. Máj	27	29. "
9. Apr.	14. Máj	24. Máj	4. Jún.	26	29. "
12. Apr.	21. Máj	31. Máj	11. Jún.	25	29. "
19. Apr.	28. Máj	7. Jún.	18. Jún.	24	29. "
23. Mar.	1. Máj	11. Máj	22. Máj	28	30. Nov.
30. Mar.	8. Máj	18. Máj	29. Máj	27	30. "
6. Apr.	15. Máj	25. Máj	5. Jún.	26	30. "
13. Apr.	22. Máj	1. Jún.	12. Jún.	25	30. "
20. Apr.	29. Máj	8. Jún.	19. Jún.	24	30. "
24. Mar.	2. Máj	12. Máj	23. Máj	28	1. Dec.
31. Mar.	9. Máj	19. Máj	30. Máj	27	1. "
7. Apr.	16. Máj	26. Máj	6. Jún.	26	1. "
14. Apr.	23. Máj	2. Jún.	13. Jún.	25	1. "
20. Apr.	30. Máj	9. Jún.	20. Jún.	24	1. "
25. Mar.	3. Máj	13. Máj	24. Máj	28	2. Dec.
1. Apr.	10. Máj	20. Máj	31. Máj	27	2. "
8. Apr.	17. Máj	27. Máj	7. Jún.	26	2. "
15. Apr.	24. Máj	3. Jún.	14. Jún.	25	2. "
22. Apr.	31. Máj	10. Jún.	21. Jún.	24	2. "
26. Mar.	4. Máj	14. Máj	25. Máj	28	3. Dec.
2. Apr.	11. Máj	21. Máj	1. Jún.	27	3. "
9. Apr.	18. Máj	28. Máj	8. Jún.	26	3. "
16. Apr.	25. Máj	4. Jún.	15. Jún.	25	3. "
23. Apr.	1. Jún.	11. Jún.	22. Jún.	24	3. "
27. Apr.	5. Máj	15. Máj	26. Máj	28	27. Nov.
3. Apr.	12. Máj	22. Máj	2. Jún.	27	27. "
10. Apr.	19. Máj	29. Máj	9. Jún.	26	27. "
17. Apr.	26. Máj	4. Jún.	16. Jún.	25	27. "
24. Apr.	2. Jún.	11. Jún.	23. Jún.	24	27. "
28. Mar.	6. Máj	16. Máj	27. Máj	28	28. Nov.
4. Apr.	13. Máj	23. Máj	3. Jún.	27	28. "
11. Apr.	20. Máj	30. Máj	10. Jún.	26	28. "
18. Apr.	27. Máj	6. Jún.	17. Jún.	25	28. "
25. Apr.	3. Jún.	13. Jún.	24. Jún.	24	28. "

A) Sviatky pohyblivé.

Naučil si sa už, drahý čitateľu! spôsobu, vyhľadať veľkonočnú nedeľu ktoréhokoľvek roku. Ponevác ale od vypočtovania tejto závisí miesto všetkých pohyblivých nedeľ a sviatkov, ktoré v kalendári zaujímať majú: vyloží sa ti včul ešte poriadok, dľa ktorého sa ony do kalendára vkladajú.

1. Čiastka roku po-veľkonočná.

Prvej, jakobys počal nedele a sviatky značiť, musíš pripísať:
d. 25. dec. slavnosť narodenia Krista P.

d. 26. dec. sviatok sv. Štefana prvomučeníka.

Jestli je nedeľa medzi Božím Narodením a novým rokom, táto sa menuje nedeľa v týždni po Narodení Krista P. a môže na ktorýkoľvek deň od 26. až do 31. dec. pripadnúť. Len v tom jedinom páde nedele tejto v kalendári nenajdeš, jestli deň Božieho Narodenia (25. dec.) pripadá na nedeľu. lebo vtedy na prvú nedeľu po Božom Narodení nový rok pripadá.

Od 25. dec. zpiatky pokračujúe, musíš poznačiť 4 nedele adventné. Prvá z nich pripadá vždy na nektorý deň medzi 27. nov. a 3. dec.

Ostatné nedele a sviatky znač takto:

Medzi Veľkou nocou a Turícami alebo Sv. Duchom leží 6 nedeľ, ktoré poriadkom čísla: 1. 2. 3. 4. 5. 6. nedeľa po Veľkej noci musíš vyznačiť. Nedeľa 1. je prôvodná, alebo ináč biela 5. je prôsebná, alebo ináč krížova, po ktorej nasledujú krížové dni: v pondelok, utorok a stredú, a vo štvrtok nanebevstúpenie Krista P. Slavnosť táto vstúpenia Kr. P. pripadá vždy na 40. deň po Veľkej noci.

Siedma nedeľa po Veľkej noci, alebo deň 50. je slavnosť soslania

Ducha Sv. alebo ináč Turíce; v pondelok na to je druhý deň svätodušný.

Prvá nedeľa po Sv. Duchu je spolu slavnosť Najsv. Trojice; vo štvrtok ale po tejto nedeli pripadá slavnosť Božieho Tela.

— Po 1. nedeli po Sv. Duchu nasledujú druhé, ktoré sa rad radom až do prvej nedele adventnej počítajú; 2., 3., 4. atď. Týchto posvätdušných nedeľ môže byť najmenej 23*), jestli Veľká noc nepripadá pred 24. aprílom; jestli ale táto slavnosť ešte pred 27. marcom pripadne; v tom roku bude 28 posvätdušných nedeľ. Odtuďto vidno: že čím pozdejšie pripadá Veľká noc, tým menej bude posvätdušných nedeľ, a naopak. Mená nedeľ po-veľkonočných: 1. Quasimodogeniti, 2. Misericordias, 3. Jubilate, 4. Cantate, 5. Rogate, 6. Exaudi, pochodia z počiatočných slov Introitu, ktorými sa v tie nedele sv. omša započína.

2. Čiastka roku pred-veľkonočná.

Sobota pred veľkou nocou je Biela sobota, v ktorej sa podvečer vzkriesenie Kr. P. slavným prôvodom vybavuje.

Piatok pred veľkou nocou je Veľký piatok.

Štvrtok pred veľkou nocou je Zelený štvrtok.

Prvá nedeľa pred Veľkou nocou je Kvetná nedeľa, alebo 6. pôstna; pred nou je ešte 5 nedeľ pôstnych: 1. z nich volá sa Quadragesima, alebo ned. Invocavit, 2. Reminiscere, 3. Oculi, 4. Laetare, 5. Judica, alebo smrtná, ktorých mená pochodia podobne

*) Toto stáva sa veľmi zriedka; najbližšie až r. 2011, keď Veľká noc padne na 24. apríla.

od počiatočných slov Introitu sv. omši, na tie nedele pripadajúcich.

Streda pred 1. nedelou Invo-cavit je **popoločná streda**, ináč škaredou stredou zvaná.

7. ned. pred veľ. nocou (nedeľa fašangová) menuje sa Quinquage-sima alebo Estomihi a poslovensky **2. ned. po Deviatniku**.

8. ned. pred veľ. nocou je ned. Sexagesima, alebo Exurge a po slovensky: **1. ned. po Deviat-niku**.

9. ned. pred veľ. nocou je ned. Septuagesima, alebo Circumdere-runt, a po slovensky: ned. **De- viatnik**, odtiaľ tak pomenovaná, že medzi ňou a veľkonočnou nedelou leží *9 nediel* čili týždňov. — O tejto nedeli a o škaredej stredě ešte to treba vedieť: že keď ony v roku *priestupnom* padnú **pred 25. februárom**, t. j. pred sviatkom sv. Mateja, vtedy sa tie dni, ktoré veľkonočná tabuľka pre Deviatnik a škaredú stredú ukazuje, musejú *o jeden deň* ďalej pomknúť; lebo v priestupnom roku sa teprv len po 23. februári jeden deň vkladá, tak že 24. február zostáva 25-ym, 25. 26-ym atď., 28. 29-ym. Ku pr. Padá-li dľa veľkonočnej tabuľky Deviatnik na 27. jan. a škaredá streda na 13. feb. v priestupnom roku, vtedy pridávajú k 27. jan. a k 13. febr. po jednom dni, Deviat-nik bude 28. jan. a škaredá streda 14. februára; lebo keby sa vtedy k týmto dňom jeden deň nepridal, pripadla by nedeľa Deviatnik na sobotu a škaredá streda na útorok. Jestli ale len nedeľa Deviatnik v priestupnom roku predchádza 25. febr.: škaredá streda ale nie: vtedy len ku dňu Deviatnika, nie tiež ku dňu škaredej stredy sa pridáva jeden deň; lebo už bez toho ku dňu škaredej stredy, za 24. febr. pripadajúcej, je pridany deň priestupu.

Potom, jako sa už 9 nediel, Veľkú noc predchádzajúcich, bolo ustanovilo, ešte bude treba vyplniť čas *od nového roku po nedelu Deviatnik*.

Je-li nedeľa medzi slavnosťou obrezania Krista P. alebo novým rokom, a medzi sviatkom sv. troch Kráľov, nedeľa táto sa volá: nedeľa druhá po narodení Kr. P.

Nedeľa po 3 Kráľoch (po 6. januári) nasledujúca, volá sa prvá nedeľa po 3 Kráľoch; za ňou nasleduje: **2., 3., 4., 5., 6-a ned. po 3 Kráľoch**. Koľko nediel sa má čítať po 3 Kráľoch, to závisí od včasnej alebo od pozdnej slavnosti veľkonočnej; lebo, jestli oná prípadne na jeden z troch najvčasnejších dní (22. 23. 24. marca), v tom páde bude len *jedna nedeľa po 3 Kráľoch*, a za ňou hneď nedeľa Deviatnik; jestli ale Veľká noc pripadá na jeden z 3 najpozdnejších dní (23. 24. 25. apríla), potom budeme mať *6 nediel po 3 Kráľoch*. Tuná ešte i to poznamenat treba: že jestli sv. 3 Kráľov (6. januára) prípadne na nedelu, už táto nedeľa jako prvá nedeľa po 3 Kráľoch sa považuje a počítuje.

3. Od doby slávenia **Veľkej noci** závisí tiež deň slavenia nasledujú-cich ešte sviatkov pohyblivých:

1. Slavnosť najsv. mena **Ježiš**, v 2. ned. po 3 Kráľoch.

2. **Modlitby** Pána nášho Ježiša Krista v utorok po nedeli Deviat-niku.

3. **Spomienky umučenia** Kr. P. v utorok po nedeli 1. po De-viatniku.

4. **Tříňovej koruny** Kr. P. v piatok pred 1. nedelou pôstnou.

5. **Kopie a klinčov** Kr. P. v piatok po 1. nedeli pôstnej.

6. **Najsv. plachty** Kr. P. v piatok po 2. nedeli pôstnej.

Kapitola. II. Kor. 3 Bratri! kto sa chlubí, nech sa v Pánu chlubí. Lebo nie, kto sa chváli, je zkušany, lež ten, koho Boh chváli.

R. Bohu vďaky.

Piešeň: Ty Ženíchu (alebo: Ty koruno panien čistá) (str. 1190.).

Ť. Švárnosťou svojou a krásou svojou.

R. Počni šťastne, pokračuj a kraluj.

Predsp. Poď nevesto Kristova, prijmi korunu, ktorú tebe Pán pripravil na veky. — **Magnifikat** (str. 187.).

Ť. Pán svami atď.

Modlitba: Bože, ktorý si medzi iným zázrakmi (alebo: Vyslyš nás) (str. 825.)

Ť. Pán s vami atď.

Ť. Dobrorečme atď.

Ť. A duše atď.

Predsp. Mar.: Dľa doby cirk. roku (str. 206. a 207.).

**Na deň sv. Mučenice jedine, tiež na deň
Nepanny a Nemučenice.**

Ť. Bože atď.

1. **Predsp.** Keď stoloval kráľ, národ môj vydával vôňu svoju. Žalm 109. (str. 1219.). — 2. **Predsp.** Po vôni mastí Tvojich bežíme, mladice milovaly Ťa veľmi. Žalm 112. — 3. **Predsp.** Už zima pominula, prška prestala a odišla: vstaň priateľkyňa moja a poď. Žalm 121. — 4. **Predsp.** Poď vyvolená moja a postavím na tebe trón svoj, alleluja, Žalm 126. — 5. **Predsp.** Táto je švárna medzi dcérami Izraelskými. Žalm. 147.

Kapitola. Prísl. 31. Ženu statočnú kto nalezne? — Z ďaleka a z posledných končín je cena jej. Dôveruje v nej srdce muža jej, a koristi nemá nedostatku.

Piešeň: Za česť Božiu rozhorlení (str. 1191.).

Ť. Švárnosťou svojou a krásou svojou.

R. Počni šťastne, pokračuj a kraluj.

Predsp. Podobné je kráľovstvo nebeské človeku kupcovi, hladajúcemu perly, a keď našiel jednu drahú perlu, dal všetko, čo mal a kúpil ju. — **Magnifikat** (str. 187.).

Ť. Pán s vami atď.

Modlitba: Daj nám, prosíme; Pane Bože nás! vífazstvo svätých mučeníc (str. 825.).

Ť. Pán s vami atď.

Ť. Dobrorečme atď.

Ť. A duše atď.

Predsp. Mar. : Dľa doby cirk. roku (str. 206. a 207.).

Na deň posvätenia chrámu Pána.

Ť. Bože atď.

1. Predsp. Na dom Tvoj sa sluší svätosť na dlhé časy. Žalm 109. (str. 1219.). — 2. Predsp. Dom môj, dom modlitby zvaný bude. Žalm 110. — 3. Predsp. Toť je dom Pánov, pevne vystavaný, dobre založený na pevnej skale. Žalm 111. — 4. Predsp. Dobre založený je dom Pánov na pevnej skale. Žalm 112. — 5. Predsp. Kamenie skvostné sú múry (zdi) tvoje, a veže Jeruzalemské z drahých kameňov vystavané budú. Žalm 147.

Kapitola. Zj a v. 21. Videl som mesto sväté, Jeruzalem nový, zostupujúci s neba od Boha, pripravený jako nevestu pristrojenú mužovi svojmu.

B. Bohu vďaky.

Piešen: Jeruzaleme nebeský (str. 1134.).

Ť. Toť je dom Pánov, pevne vystavaný.

B. Dobre je založený na pevnej skale.

Predsp. Posvätil Pán stan Svoj: lebo to je dom Boží, v ktorom bude vzývané meno jeho, o ktorom je písano: a bude tam meno moje, pravi Pán. — **Magnifikat** (str. 187.).

Modlitba: Bože, ktorý nám pamiatku posvätenia (str. 576.)

Ť. Pán s vami atď.

Ť. Dobrorečme atď.

Ť. A duše atď.

Predsp. Mar. : Dľa doby cirk. roku (str. 206. a 207.).

Pohrabné.

Pri dome.

(Pri pohrabe dospelých.) **Requiem aeternam** (hľadaj v «Obrade pohrabnom» na str. 392).

Benedictus Dominus Deus Israel (hľadaj v «Obrade pohrabnom»).

(Pri pohrabe nedospelých detí.) Žalm 112: **Laudate pueri Dominum** (na str. 403).

1. **Keď sa my schádzame**, — a pochováame — zomrelého, — vtedy pamätajme, — žitia rozjímajme — beh svojeho; — že všetko zahyne — a smrť nepomine — z nás žiadneho. — 2. Prv než čas uteče, — Krista si človeče! — váž učenie: — že Otca večného — dľa obrazu jeho — tys stvorenie; — nečakaj až s neba —

*

smrť snesie pre teba — presvedčenie. — 3. Keď sme v Adamovi — padli v moc diabla — v dlaby jeho: — nebo sme ztratil, — spasenia zbavili — sa večného; — lež Ježiš sostúpil, — z hriechu nás vykúpil — ošklivého. — 4. V svätej viere teba — utvrď Boh Duch s neba — milosfami, — bys vieru miloval — a tak zvíľazoval — nad zlofami; — keď v nej složíš kosti, — plesať máš s večnosti — blahosfami. — 5. Boh náš trojjediný, — jak nekdy tak nyny — svetom vláadne. — Bez neho počiatok — stav nemá a statok — šťastie žiadne. — Život on sdeľuje, — lež tiež v hrob zvaľuje — telo chladné. — 6. Každý vo hrob padneš, — bár statkami vláadneš — a si zdravý; — bárs hlavným mocnárom, — mnohých ziem cisárom, — vládcom slávy; — všetkých smrť zachváti — a hrob v prach obráti — všetky hlavy. — 7. Bárš tela krásneho, — rozumu vtipného, — div múdrosti; — bárš celkom šťastlivý — a v rozkošiach živý — bez starosti; — smrť, ach, nás každého — do hrobu tmavého — složí kosti. — 8. Čis z remesla živý, — na prospech šťastlivý — s pečlivosťou; — čis kupec bohatý, — o zisk zaujatý — s ochotnosťou: — smrť teba tiež zočí, — statky tvé znivočí — kosa zlofou. — 9. Pečlivý roľníku, — kleslý nájemníku — v potu tvári — so ženou, s dietkami, — čo teba s biedami — osud kvári, — tiež k smrti dobehneš, — jej vláde podľahneš, — hrob fa zmarí. — 10. Ťažký kríž tu tlačí, — až vláda nestačí — ku neseniu; — tu nám reči

zlostné, — krivdy nelútostné — sú k súženiu;
 — lež smrť biedu, mdlobu — privedie u hrobu
 — ku skončeniu. — 11. Lež kresfania zbožní,
 — na cnosti zámožní — strach neznajú; — Bohu
 poručení, — vždycky pripravení — smrť čakajú;
 — bo v smrtnú hodinu — na večnú krajinu —
 prekráčajú. — 12. Keď teda smrť naša — do
 neba prenáša — nás blahého, — prečo tak kví-
 lite — a slzy roníte — z oka svého? — Život
 tam ten večný — je šťastný, bezpečný — pre
 cnostného. — 13. Bys dušo Kristova — o pravde
 tej bola — presvedčená: — Ejhľa, tu je vdova
 — ... ova — rozostrená; — svetu «vale» dala,
 — smrť jej život vzala — všem určená. — 14. Od
 Boha dopriaty — rok ... aty — tu prežila, —
 ... dietok mala, — v cnosti ich chovala — a
 cvičila. — Hľa, tu matku milú — smrť v poslednú
 chvíľu — zachvátila. — 13. To Ťa čiň, človeče!
 — že ti vek uteče, — bezpečného: — keď tu
 zreš mrtvého, — ... ého, — zvečnelého; — s nami
 sa rozlúčil, — pros za neho. — 14. Od Boha
 dopriaty, — rok ... aty — bol on živý; —
 ... dietok v cnosti — cvičil, o zbožnosti —
 ich pečlivý. — Smrť ho tiež zhubila, — žitia za-
 stavila — beh cnostlivý. — 15. On mnoho (ona
 moc) starosti — niesol (niesla) a trpkostí —
 v svej nemoci; — farcha ho (ju) tlačila, — boľasť
 ho (ju) trápila — vo dne, v noci! — prišla mu
 (jej) v trápení — a v jeho (a tiež v jej) súžení
 — smrť k pomoci. — 16. Zkúsil(a) smrť (nám)
 istú — a v Ježišu Kristu — odpočívá, — ktorý

krvou svätou, — na kríži vyliatou — hriech náš
 zmýva. — Svej trpezlivosti — v kríži a úzkosti
 — mzdu požíva. — 17. Sem, milí synovia, —
 dcéry a vnukovia — pristúpite, — od otca (od
 matky) žehnanie — a napomínanie — včul prij-
 mite: — buďte vždy cnostliví, — za mňa pa-
 mätliví — sa modlite! — 18. Švagriny, švagrovia,
 — vnučky a vnukovia, — Boh buď s vami! —
 «Vale» súsedomia, — milí občanovia, — všetci
 známí. — Vaše srdečnosti — obdar Boh večnosti
 — blahosfami. — 19. Ježiš, môj Priateľu — a
 Vykupiteľu — premilostný! — Už po mojom
 boji — nech sa duch môj vpojí — v raj Tvoj
 skvostný; — a z Tvojej milosti — daj mi vo
 večnosti — ples radostný. — 20. Tak nech sa
 mu (jej) stane, — Ježišu, náš Pane, — zdroj
 blahosti! — O to Ťa žiadame, — ku Tebe vzdychá-
 áme — z úprimnosti; — nech v hrobe spo-
 číva — a v nebi požíva — Tvé radosti.

1. Kolom rakvy v smutnom zrení —
 stojíme tu shromaždení, — stojíme a žalostíme,
 — že sa lúčič už musíme. — 2. Však trebárs
 smrť telo kryje, — veríme, že duch tvoj žije,
 — žije zbaven zemskej strasti, — nesmrteľný
 v neba vlasti. — 3. Ach, my pôjdeme za tebou
 — k tomu večnej slávy nebu, — keď po zhaslej
 žitia dobe — složia telo naše v hrobe. — 4. Do-
 tiaľ spočiň si v pokoji, — prajú ti to drahí tvoji,
 — slzy, ktoré včul roníme — uschnú, keď sa
 uvidíme.

1. **Niet stálosti tu na zemi,** — všetko sa tu rýchlo mení, — sotva spatríš tu krásny deň, — už zachváti ňa smrti sen. — 2. Z rodinného i mňa kola, — orateľ smrti už preč volá; — preč ňa volá, preč ňa bere, — zatvára už za mnou dvere. — 3. Opúšťam už dom rodinný, — hľadám sebe statok iný, — v ktorom po dost trapnom boji, — odpočinem si v pokoji. — 4. A ten pokoj vykopaná — na cinteri je už jama, — odprevadte ňa v pokoji — ku tej skrýši, drahí moji. — 5. Tam mi sladký pokoj prajte, — krížom svätým ňa žehnajte, — a za dušu zomrelého — proste Boha všemocného.

1. **Poslúchajte sveta o marnosti,** — že tu v svete nemá nič stálosti, — ach, sveta škodlivé, — duši nepriaznivé — sú žiadosti. — 2. Ach, never, človeče! svetu tomu, — ktorý ti predkladá rozkoš svoju: — mnoho ti sľubuje, — lež nevyplňuje — vôľu tvoju. — 3. Pomni len na rozkoš, jak ňa vábi: — dnes bývaš veselý, čerstvý, zdravý; — zajtra smrť strašlivá — a neľútostivá — ňa udávi. — 4. Smrť ňa napomína v každom mieste, — abys mal svedomie svoje čisté; — abys bol hotový — doma i na poli — i na ceste. — 5. Rozpamätuj sa dnes tiež i na to: — že ti nespomôže striebro, zlato: — že budeš v krátky čas, — ani sa nenazdáš, — prach i blato. — 6. Po čom tu na svete najviac túžiš, — to tu v okamžení nechať musíš; — darmo si čo svojíš, — o to sa nebojíš, — však to zkusíš.

— 7. Keď na to málo my pamätáme, — v tom, čo svet zanechal, príklad máme: — že šťastie nestále, — že ten nenadále — svet necháme.

Pri pohrabnom prôvode.

(Dospelých.) Žalm 50: **Miserere mei Deus** (str. 397).

(Pri vchádzaní do hrobitova.) **In Paradisum** atď. striedave so žalmom 129: **De profundis clamavi ad te Domine** (str. 399).

Pri hrobe.

Dospelého.

1. **Do hrobu smutného** — idem a tmavého, — v ňom budem spočívať — do dňa súdneho. — 2. Tu všetci kráľovia, — núdzni i pánovia, — tuná sa skladajú — tiež veľmožia. — 3. Bohatstvá, mladosti, — krásy a hodnosti — svoj koniec tu berú — v hrobe temnosti. — 4. Tu mi svetlo zhasne, — mesiac, slnko jasné — svietiť viac nebude — mile a krásne. — 5. Neuzrem hviezdnosti — v hrovej temnosti, — kde skladám jak väzeň — své mrtvé kosti. — 6. Svet tento opúšťam, — s všetmi sa rozlúčam; — nech vás opatruje — tuná Pán Boh sám. — 7. Ježiš, svetlo večné! — svieť mi nekočne, — sprvod' ma do neba, — prosím srdečne.

Dieťaťa.

1. **Už ideš do hrobu** — smutného, tmavého, — v ňom budeš spočívať — do dňa súdneho. — 2. **Včuľ sa tu v hrob skladáš**, — opúšťaš svet časný, — nekdy z hrobu vstaneš — jak kvet prekrásny. — 3. **Krásu tvú oblúbil** — Pán Ježiš, Syn Boží, — ťa do nebeského — raja položí. — 4. **Bys, dieťa nevinné!** — s Anjelmi patrilo — na jeho tvár večne, — s ním sa tešilo. — 5. **Ach, teda spočívaj** — tu v svätom pokoji, — s tebou v nebi Ježiš — nech všetch nás spojí.

Pri spúšťaní umrlčej truhly s mrtvým do hrobu.

1. **Rozžehnajme sa s tým telom**, — pochovajme ho s pokojom, — v nádeji toho vzkriesenia, — na Sione prebývania. — 2. **Schováva sa porušené**, — vstane k súdu oslávené, — pochováva sa smrteľné, — vstane z hrobu nesmrteľné. — 3. **Kriste, pre Tvé umučenie**, — daj nám hriechov odpustenie, — nech nás nežhá večný plameň, — uchovaj nás, Kriste! Amen.

K sv. omši za dušičky.

1. **Ráč ľahké odpočívanie** — zomrelým dať, ó Pane! — Slyš v očisti ich vzdychanie — a žiadosti skladané; — tváre Tvojej sú zba-

vení, — Teba vidieť žiadajú; — by s Tebou boli spojení, — prosbu vrúcnu skladajú. — 2. Naše a ich neprávosti — s úprimnosťou želieme; — za nich Tvej spravodlivosti — dnes obeť nesieme: — na spáchané nehľad' zlosti — ich života zemskeho. — Ó prijmi ich do radosti — ta do lona Svojeho. — 3. **Na Epištolu.** Ó deň strachu a úzkosti, — biedy, všeho, súženia, — deň to hrôzy a žalosti, — plaču, slz a kvílenia: — keď vo svojej velebnosti — príde Kristus súdiť nás, — keď k súdu spravodlivosti — pozve večný Sudca nás. — 4. Trúba v hluku strašnom zvolá, — jej zvuk silný, strašlivý — z hrobu mŕtvých všetkých vyvolá: — vstanú z hrobu zas živí; — budú slyšať tam z úst Pána — podľa zásluh súdenie: — jedných prijme večná brána, — druhých pekla súženie. — 5. Ach, ja smutný jak obstoím — pred tou súdnou stolicou? — trasiem, ľakám sa a bojím, — bych nebol na ľavicu — podľa skutkov postavený, — na veky zatratený, — Boha svojho pozbavený, — večnou hrôzou súžený! — 6. **Na obetovanie.** Obetu Ti prinášame — za dušičky úbohé; — rodičov Ti porúčame, — bratov, sestry nebohé, — a všetkých, ktorí sa sužujú — v očistcovej úzkosti; — daj, nech Tvoju tvár spatrujú — v Tvej nebeskej radosti. — (Pri omši sv. za jedného mŕtvého.) 6. Za dušičku zomrelého — obeť prinášame; — aby vzal do neba jeho, — vrúcne, Pane, žiadame; — za všetkých tiež, čo sa sužujú — v očistcovej atď. — (Pri omši sv. za jednu

zomrelú.) 6. Za dušičku pominulej — sestry v Kristu žiadame; — svätý pokoj daj usnulej, — za ňu obeť skladáme; — za všetch tiež, čo sa sužujú atď. — 7. Ach, pomni na své stvorenie, — nakloň sa k smilovaniu, — Otče, Syna umučenie — pohni Ťa k slutovaniu; — buď k zosnulým dobrotivým, — prijmi ich do radosti, — popraj milosť nám tiež živým, — by sme žili vždy v cnosti. — 8. **Na Sanktus.** «Svätý, svätý!» prespevujme, — «svätý Boh na vysosti!» — Klaňajme sa a ďakujme — jemu za vše štedrosti! — Zbav múk duše zarmútené, — zmierni jejich trápenie; — daj nech odtiaľ vypustené — najdú v nebi spasenie. — 9. **Po Pozdvihovaní.** Jezu, ktorý s trónu Svojho — na oltár sostupuješ: — bys udobril Otca Tvojho, — za nás sa obetuješ: — prosíme, ráč sa smilovať — nad živými, mrtvými — a hnev Otca ukrocovať — zásluhami svojimi! — 10. **Na Agnus.** Ó Baránku Ty nevinný, — ktorý sveta hriech snímaš, — prijmi mrtvých do krajny, — do nejž svätých prijímaš; — ráč ich stolu nebeského — učiniť už účastných; — zbav ohňa očistcového — a večne učíň šťastných. (Pri mši sv. za jedného mrtvého.) — 10. Ó Baránku Ty nevinný, — ktorý sveta hriech snímaš, — otca (brata, sluhu) toho prijmi do krajny, — do nejž svätých prijímaš; — tam ho stolu nebeského — učiniť ráč účastným; — zbav ohňa očistcového — a večne učíň šťastným. (Pri mši sv. za jednu zomrelú.) — 10. Ó Baránku Ty nevinný, — ktorý sveta hriech snímaš, — matku

(sestru, dušu) túto prím do krajny, — do nejž Svätých prijímaš; — tam ju stola nebeského — učiť ráč účastnou; — zbav ohňa očistcového — a večne učíň šťastnou. — 11. Jezu, smiluj sa nad nami, — daj šťastné putovanie; — smiluj sa nad dušičkami, — daj ľahké spočívanie; — skrze túto nebies mannu, — čo dušu občerstvuje, — do neba im otvor bránu, — kde sa tvár Tvá spatruje. — 12. **Na Rekviesskat.** Ráč ľahké odpočívanie — dušičkám všem darovať; — daj im večné radovanie — v nebesiach okusovať; — a vy dušičky spasené, — za nás sa prilúvajte, — o svom šťastí uistené, — o naše sa starajte.

1. **Odpočínutie večné,** — daj duším, ó Pane! — Prosíme Ťa srdečne, — učíň, nech sa stane, — svetlo večné by prišlo — im čím skôr k radosti, — a ich oko spatrilo — tvár Tvej Velebnosti. — 2. **Po Epištrole** (iný nápev). Ó Bože, Otče náš dobrotivý! — buď v očistci duším milostivý, — keď sú na obraz Tvoj stvorené, — nech sú tiež k tvári Tvej privedené. — 3. Ó Kriste, náš milý Vykupiteľ! — ktorýs ukrutnú smrť pre ne trpel, — nedopusť, by Tvojej krve cena — bola na nich v nivoč uvedená. — 4. Ó Utešiteľu, Duchu svätý! — v svete chrámom ich srdca objatý — ráč im tiež včul popriať Svej milosti — by s Tebou bývaly vo večnosti. — 5. Maria, Matičko dobrotivá! — Aj Ty buď tým duším milostivá. — Ach, popros

Ježiša, — Syna Tvojho, — by ich do kráľovstva prijal Svojho. — 6. Aj vy Anjeli a všetci Svätí! — ráčte za tie duše byť ujatí; — predneste Bohu tú vrúcnu žiadosť, — by s vami obsiahly večnú radosť. — 7. Odpočinutie daj im Boh večné! — Svetlo nech im svieti nekonečné! — S Kristom Pánom nech tam spočívajú; — svätý pokoj večne požívajú. — 8. **Na Obetovanie** (nápev jako u prvej sloky). Dary Tebe dávame — za duše Tvých verných: — prijmi ich, Ťa žiadame, — Bože! a poteš ich. — Dary prejdú slovom Tým — v Krista krv a telo, — by nám živým i mŕtvým — k spaseniu prospelo. — 9. Vysvobod' ich z väzenia — skrze posla Svého, — hlásateľa spasenia, — Michala svätého. — Rozkáž, nech ich vyvedie — dnešný deň z temnosti — a do neba privedie — pred trón Tvej mocnosti. — 10. **Na Sanktus**. Svätý, svätý, svätý Pán! — s Anjelmi spievajme. — Jehova náš Boh nazvan, — jemu chválu vzdajme. — Nebe i zem sú plné — jeho velebnosti. — Nech dušičkám z nej splyne — slasť večnej radosti. — 11. **Po Pozdvihovaní**. Každá vesel' sa duša, — radosť sa vám množí. — Videli sme Ježiša, — ktorý je Syn Boží. — Na oltári sa za nás — z lásky obetuje; — i nad vami v tento čas — iste sa smiluje. — 12. **Na Agnus**. Ó Baránku nevinný! — Tebe sa klanáme. — Snímaš sveta vše viny, — o pokoj žiadame. — Dušiam, ktoré dúfajú — v Tvé milosrdenstvo, — popraj, nech už skôr majú — nebeské kráľovstvo. — 13. **Na Rekvieskat**.

Lahké odpočívanie — daj dušičkám Pane! — prijmi obetovanie — našich prosieb za ne. — Vy však duše spasené! — za nás orodujte, — v šťastí svojom blažené, — na nás pamätujte.

1. **Ó Bože a Otče dobrotivý!** — buď dušiam v očistci milostivý. — Ach, shliadni na hrozné ich mučenie, — a sošli im sladké pohľadenie. — (Za každou slokou sa opakuje.) Skrze rany Syna Tvého — ach, zbav ich trápenia prehrzného! — 2. **Ó Kriste, náš milý Vykupiteľ!** — ktorýs ukrutnú smrť pre ne trpel: — Nedopusť, by Tvojej krve cena — bola na nich vnivoč uvedená. — 3. **Ó Utešiteľu Duchu svätý!** — v svete chrámom ich srdca objatý, — ráč im tiež včul' popriať Svej milosti, — by s Tebou bývaly vo večnosti. — 4. **Maria, Matičko dobrotivá!** — Aj Ty buď tým dušiam milostivá. — Ach, popros Ježiša, Syna Tvojho, — by ich do kráľovstva prijal Svojho. — 5. **Aj vy Anjeli a všetci Svätí!** — ráčte za tie duše byť ujať; — predneste Bohu tú vrúcnu žiadosť, — by s vami obsiahly večnú radosť. — 6. **Odpochinutie daj im Boh večné!** — Svetlo nech im svieti nekonečné. — S Kristom Pánom nech tam spočívajú! — Svätý pokoj večne požívajú.

1. **Ó Maria! ctná lalia!** — Matko milosrdenstva! — uslyš plač a nariekanie — prosiacich za smilovanie — duší sestier, bratov našich, — dobrodinco, všech veriacich; — pozri

na ne, — zastaň za ne; — Teba, Matko prosíme. — 2. Páli oheň, trápi žízeň — dušičky zarmútené; — ich srdce sa skormucuje, — plač, kvílenie spôsobuje; — bez všetkého poľahčenia ťažké mučia ich trápenia, — pozri na ne, — ó pros za ne, — Matko, Teba prosíme! — 3. Ach, smiluj sa, ach, sľutuj sa, — pros Maria Ježiša! — Duše z hriechov by uzdravil, — z rán vyhojil, múk pozbavil, — prijal k Sebe do kráľovstva, — Svojich svätých spoločenstva — duše verné; — bo on pre ne — trpel, umrel na dreve. — 4. Pováž muky, podaj ruky, — Matko, dušiam v očistci! — Boha Otca, Syna jeho, — upros Ducha tiež svätého; — Otec Dcéru neoslyší, — Duch Nevestu Svú vyslyší — Syn pripustí — Matku, uctí — a jej vôľu vyplní. — 5. Matko mocná, buď pomocná — všem dušičkám v očistci, — skrz sedmoré Tvoje rany, — skrze hodnosť čistej Panny — u Ježiša primlúvaj sa, — za dušičky zájímaj sa; — by do neba — skrze Teba — dostaly sa z očistca. — 6. Panno čistá, Jezu Krista — pros za duše v očistci! — aby kvapku krvi svätej, — z boku za nás všetch vyliatej — k jejich hriechov odpusteniu — a k jejich múk uľahčeniu — na ne spustil, — ich vypustil — a do neba pripustil.

1. Na deň hnevu v strašnej chvíli, — jak v Sibyllou Dávid kvíli, — pojme nás všetch hrôza, strach; — prísny Sudca všeho činu, — súdiť bude, trestať vinu, — v popol zmení svet

a v prach. — 2. Trúba vydá zvuky hlasné — z hrobu, kdežto svetlo hasne, — všetkých svolá k súdenu; — príroda, smrť trnúť budú, — keď Pán riekne: «Poďte k súdu — a ku počtov složeniu!» — 3. Kniha sa nám tam ukáže, — ktorá všetko to dokáže, — čo tam bude súdeno; — nič tajného nezostane; — pred Tebou sa zjaví, Pane! — čo kedy bolo tajeno. — 4. Čo si počnem v strachu, v mdlobe? — keď aj cnostný v tejto dobe — trnie, hľadá ochranu. — Kráľu strašlivej mocnosti — smiluj sa v Tvej láskavosti; — daj, nech najdem obranu! — 5. Pomni, že si sstúpil s neba — pre mňa že si zaprel Seba, — neodsúď ma k mukám zlým. — Niesols farchu preukrutnú, — trpels smrť na kríži smutnú, — neučiň ma nešťastným. — 6. Spravodlivý Sudca zlosti, — odpusť všetky mne krehkosti, — než deň súdu nastane. — Pre hriech sa mi trasú údy, — v tvár sa lejú studu prúdy; — nesúď ma prísne, Pane! — 7. Tys Magdaléne hriechy sňal, — lotra s Sebou do raja vzal: — preto nádej v Tebe mám. — Ja som síce tvor nehodný, — Tys však Bože milosrdný; — večným nedaj mňa mukám. — 8. Ku verným ma ovciam postav, — od ošklivých kozlov odstav; — uveď ma v pravú stranu. — Keď zlých pošleš do večných múk — a oddáš ich diablom do rúk, — otvor mi nebies bránu. — 9. Prosím teda ľútoštie, — bys ma hájil milostive — v tú hrôzy plnú dobu; kdežto na znamenie dané — k poslednému súdu vstane — každý človek von z hrobu.

Libera me vo veršoch.

1. **Vysvobod' od smrti večnej mňa, ó Pane!** — keď ten hrôzy plný súdu deň nastane; — keď sa nebe a zem pohybovať budú, — a s ohňom sostúpiš s neba k sveta súdu. — 2. Plný som ja strachu a hrôzou trnúci, — keď deň súdu príde, a s ním hnev budúci; — keď sa nebe a zem pohybovať budú, — a s ohňom sostúpiš s neba k sveta súdu. — 3. Deň ten, deň to hnevu, biedy a úzkosti, — deň hrozný a plný velikej trpkosti! — keď sa nebe a zem pohybovať budú — a s ohňom sostúpiš s neba k sveta súdu. — 4. Daj, ó Pane! večné im (mu, jej) odpočívanie, — a vo svetle večnom v nebi prebývanie; — nech pred Tvojím trónom večne sa radujú, — a Teba na veky vekov oslavujú. — 5. Vysvobod' od smrti atď. (jako prvý verš).

Na deň všetch verných zomrelých.

1. **Bože všeho Stvoriteľu!** — všeho sveta Spasiteľu! — shliadni zo Svej vysosti — na dušičky v očistci. — 2. Ktoré tváre Tvej zbavené, — a mukami utrápené, — nemôžu si pomáhať, — musia pomoc druhých mať. — 3. Vyslyš za ne primlúvanie — a mocné sa ujímanie — Cirkve v nebi víťaznej, — večne slavnej a šťastnej. — 4. Vyslyš vrúcne tiež vzdychanie — a srdečné primlúvanie — Cirkve tuto žijúcej — a ešte bojujúcej. — 5. Prijmi prosby a modlitby, — ktoré

v Tvojom tu obydľí — k Tebe sa dnes vznášajú,
— kým sa omše konajú. — 6. Prijmi pôsty a
almužny — za tých, čo sú Tebe dlžni, — za
ich zadosťčinenie — a ich dlhu splatenie. —
7. Nepamätaj na ich krehkosť, — Tvoja večná
spravedlnosť — vysvoboď ich z trápenia, —
ukrutného mučenia. — 8. Skrze Tvoje smilovanie
— daj im večné radovanie, — by Ťa tam skôr
spatřili — a večne Ťa chválili.

Prímluva za dušičky.

1. **Odpočinite v pokoji** — po boji — o
verné dušičky — kráľovstva nebeského dedičky.
— 2. Na prímluvu Tvej Rodičky, — odpusť du-
šičkám v očistci, — Kriste, daj im milosť Svú,
— nech sa k Tebe dostanú! — 3. Na dušičky
pamätajme, — z očistca im pomáhajme; — budú
nám tiež pomáhať, — keď budeme skonávať.

